

Izhaja vsak delavnik popoldne

## NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnništva št. 328

CENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—  
za pol leta Din 45—

CENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22:50  
za en mesec Din 7:50

V upravi stane mesečno Din 7—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

## „Podlaga države“.

Prejeli smo naslednji dopis: Pod naslovom »Nov vojaški upor« je poročal »Novi Čas« po sarajevski »Večernji pošti«, da se je uprl en bataljon vojakov 29. pešpolka v Baru radi zelo slabe hrane in zelo slabega stanovanja. Prav nič čudnega! Razmere pri tem polku morajo biti nekaj groznejše. Slučaj je nanesel, da sem ravno tisti dan, ko je bila priobčena gornja vest, imel priliko govoriti z možem, ki se je na lastne oči in lastna ušesa prepričal, kako se godi našim fantom pri nekem drugem bataljonu imenovanega pešpolka v T. — Dotični gospod mi je pripovedoval:

Nesnaga pri tem bataljonu je taka, da se ne da popisati. Slamnjake — še z ono slamo, ki so jo pustili Avstrijci vso prepelelo in gnilo, že same povzročajo vse močnejše bolezni. Vode nimajo niti za pijačo, kaj šele za umivanje in snajenje. So brez vsakega perila; uši toliko in stenic, da jim pridrigavajo odejo in obleko. Hrana se ne more imenovati hrana, kolikor je sploh prejemajo. Večinoma vsi fantje imajo kožno vnetje, takozvano »srbečico«, pri kateri je koža kakor podpluta s krvjo. A proti temu ni od pomoči. Sam major-poveljnik tega bataljona (mora biti že izjema) se je zgrajal, a pomagati — pravi — ne more. Torej je korupcija le na višjih mestih.

Pri ravno tem bataljonu v T. je umrl sin nekega znanega Ljubljancana, ker ni pravočasno dobil zdravniške pomoči. Ni smel biti bolan! In narednik se je celo izrazil, da naj »krépa«. To so v resnici krasne razmere v naši armadi, ki žre milijarde, a oni, ki tvorijo armado (višji seveda iz zvezti) stradajo in trpe celo žejo nagi, bosí, polni golazni in umirajo brez pomoči, povrh še opsovani in zaničevani.

Gospod, ki mi je pripovedoval te grozne razmere, ni poslanec, ampak oče sina, ki mora prenašati opisano gorje. Poslanci pa, ki se hočejo prepričati, kako se godi našim sinovom v naši armadi, naj se ne da-jo voditi v Potemkinove vasi z naprej napovedanim obiskom, ampak naj se potrudijo nenapovedano v kraje, odkoder prihajajo britke tožbe, pa bodo videli, da so vo-jaki drugih držav preskrbljeni kakor vitezi v primeri z našimi fanti. Naš vojni minister pa je dejal: »Armada je podlaga države«.

## Iz južnega pašalika.

Belgrajski »Nedeljski Glasnik« od 8. maja t. l. prinaša sledečo sliko iz jugovzhodnih krajev naše države: »V Makodoniji in v Stari Srbiji so oblasti nagromadile veliko število sodišč, ki ne delajo ničesar, ker živi ljudstvo patriarhalno in se zelo malo tožari. Kako so ti kraji natrpani s sodišči, je razvidno iz dejstva, da je v enem srezu po 7—8 sodišč z znatnim številom uradništva in uslužbenstva. Kako ta sodišča poslujejo, je razvidno iz sle-

dečega primera: En sodnik bitolskega okrožja je opravljal v letih 1912, 1913 in do 7. marca 1914 vse dolžnosti za ohridsko in bitolsko okrajno sodišče. Sedaj je na tem teritoriju troje sodišč s 3 predsedniki, 21 sodniki in krog 40 uradnikov ter cela kopa neukaznega osebja. Eno teh sodišč je poslalo vladi spomenico, ki poudarja, da je nepotrebno toliko sodišč. Vlada je odstopila spomenico pravosodnemu ministru, ki jo je položilo ad acta. Ministrstvo financ pa je razpisalo še 4 mesta nadzornikov za južne kraje. Ti nadzorniki so mladi ljudje, ki bodo pregledovali delo predsednikov in sodnikov, ki že po 20 let vrše svojo dolžnost. In če že sodniki nimajo posla, kaj bodo šele počeli ti nadzorniki. So sodišča, kjer sodniki večinoma popivajo, kockajo in kvartajo. In tem ljudem je poverjena naloga, kulturno dvigniti narod. — Po sodiščih je vse polno začasnih sodnikov. Prej so postavljali sodnike na izpraznjena mesta, sedaj se pa ustvarjajo zanje nova. In tako se dogaja,

da postajajo pristaši vladnih strank sodniki po preteku nekoliko mesecev, njihovi sošolci, ki nimajo protekcije, pa ostajajo najzadnji pisarji. Prej je bil redek sodni uradnik nepravnik, sedaj so redki — pravniki. Sodišča so izročena bivšim orožniškim uradnikom, ki so se onemogočili na svojih prejšnjih mestih. Tako se nahaja pri nekem sodišču bivši srezki načelnik, ki je za časa okupacije zahteval od vsakega posebno vstopnico, kdor si je hotel ogledati taborišče srbskih ujetnikov. Njemu je služilo taborišče za cirkus, s katerim je služil denar. Ponekod so nastavljeni kot uradniki bivši občinski in politični uradniki, ki so dobro poznani vsled brezneje korupcije.

To je slika sodišč na jugovzhodnem koncu Jugoslavije. Večina jih je odveč. Na njih se nahajajo nekvalificirani ljudje. In zato menda hoče vladna gospoda reducirati sodno uradništvo na Hrvatskem in v Sloveniji!

## Nesporazum radi sporazuma z Italijo.

Belgrad, 2. junija. (Izv.) Na sinočnjem sestanku ministrov sta dr. Krstelj in dr. Rybář poročala o svojih pogajanjih z Italijo. Po poročilih se je razvila živahna in mestoma burna debata. Nekateri ministri so bili nezadovoljni z rešitvijo svobodne cone okoli Zadra, češ, da je pas preširok. Definitivne odločitve ni bilo nobene, ker

je tej seji prisostvovalo samo šest ministrov. Končno bodo o italijansko-jugoslavanski pogodbi sklepali, ko se vrne zunanji minister dr. Ninčić iz Ilidže. Pričakujejo, da se vrne jutri, vendar je mogoče, da pride skupaj s predsednikom Nikolo Pašićem, ki pride v Belgrad v nedeljo, dne 4. junija.

## Pred odločitvijo o posojilu.

Belgrad, 2. junija. (Izv.) Sinoči je potekel rok za vlaganje ponudb glede posojila, jutri pa bo po vestih belgrajskih listov padla odločitev. Dr. Kumanudi je včeraj sprejel zastopnika Holgateneve skupine, ki mu je obljubil, da bo stavil višjo ponudbo. Vendar tega do sinoči ni storil

in se torej ta ponudba ne bo jemala v ozir. Dr. Kumanudi je prosil Pašića za brzoven odgovor, kakšno je njegovo mnenje. Pašić je odgovoril, da se on priključuje vsakemu sklepu ministrskega sveta. Ministrski svet ima tedaj pri odločitvi najetja popolnoma svobodne roke s strani Pašića.

## Finančno gospodarske zadeve in Pašićev sin.

Belgrad, 2. junija. (Izv.) Finančno-gospodarski odbor ministrov je imel včeraj sejo, na kateri je dovolil več kreditov, med njimi kredit zunanjemu ministru za organizacijo konzularne službe. Sprejet je bil predlog vojnega ministra, da se naroči na račun reparacij material za aeroplan-sko delavnico. Razpravljalo se je nato o ponudbi »Société générale« iz Pariza, da zgradi v Belgradu popolnoma moderno

brezžično postajo. Pri tej aferi je — kakor znano — vpleten Pašićev sin. Ker ni bil minister za pošto in brzojav prisoten, niso mogli končno sklepati o stvari. Končno se je razpravljalo o povišanju izvozne tarife. Dr. Kumanudi je zahteval najmanj 50 % zvišanje, češ, da je sedanja izvozna tarifa še iz decembra, ko je naš denar veliko več veljal. Razpravljanje se nadaljuje danes zvečer.

## Boj za osemurni delavnik v Švici.

V Švici se vrši tačas odločilni boj za 8urni delavnik. Švicarske strokovne organizacije so te dni sklicale v Bern izredni kongres, na katerem so razpravljali o osem-

urnem delavniku in postopnem znižanju plač. Istočasno je zborovala komisija narodnega sveta, ki pretresa zakon o delovnem času. Socialistični govorniki so ostro nastopili proti uničenju delavskih pridobitev. Zastopniki obrti in kmetijstva so pa naglašali, da se je vsled 8 urnega delav-

nika znižala produkcija za 30 odstotkov; zahtevali so 58 in celo 60 delovnih ur na teden. Komisija je končno sprejela vladni predlog, glasom katerega delovni čas ne sme presegati 10 ur na dan in da se vprašanje o podaljšanju delovnega časa predloži v končno rešitev parlamentu.

## Dolgovl Jugoslavije.

Bivša kraljevina Srbija je vodila vojske, neprestane vojske. Te pa stanejo po znanim Montecuccolijevem izreku: denar, denar, denar. In ker Srbija toliko denarja ni imela, si ga je morala izposoditi pri drugih državah, predvsem seveda pri zaveznikih. To je hudo, ali najslabše ni. Usodepolnejše postaja dejstvo, da srbska vlada in srbski državniški niso vodili računov o višini najetih posojil in pa, kaj in koliko so za ta denar kupili, oziroma kako ga uporabili in za kaj. Ljudje, ki imajo vpogled za kulise belgrajske porodice, pripovedujejo, da je izginilo na milijone tega denarja v nenasitne žepe posameznih članov porodice. Jugoslavija pa bo morala sedaj plačevati te »državne« dolgove.

Te dni se je oglašil pri finančnem ministru dr. Kumanudiju belgrajski angleški poslanik in zahteval, da vlada prizna medvojne dolgove, ki jih je Srbija naredila v Angliji. Dr. Kumanudi je dejal, da gre za 12 milijonov funtov šterlingov, nakar mu je Anglež izjavil, da znašajo dolgovi krog 20 milijonov, kar pa je sedaj stranskega pomena, ker gre za to, da Jugoslavija načelno prizna medvojne dolgove kraljevine Srbije, višina dolgov in podrobnosti pa se določijo kasneje. To se pravi: Srbija je posojila najela. Mnogo milijonov pa so pobasali »kompetentni faktorji«. Zato je bilo za vsak slučaj nujno potrebno, da so se računali — izgubili! Izgovor: vojska! Anglija je imela seveda tudi vojsko, pa ni izgubila niti enega računa! Zato bo sedaj Jugoslavija plačala toliko, kolikor bo Anglija hotela! To je gospodarstvo belgrajske porodice. To gospodarstvo hočejo razširiti sedaj na celo Jugoslavijo. Afera »Jadranske banke«, iz katere je šel narodno-obrambni denar za zasebne in strankarske namene JDS, je en majhen člen tega »gospodarstva«. Še bo treba boj! Molk bi bil v teh zadevah usodepoln.

## Današnja predborza.

Zagreb, 2. junija. (Izv.) Pešta 35, Berlin 105—106, Italija (ček) 14.78—14.84, (lire) 14.78, London 1258—1260, New York (ček) 281—282, (dolarji) 280, Praga 548—549, Dunaj 2.60—2.65.

Zürich, 2. junija. (Izv.) Berlin 1.98, Holandsko 243, New York 525.50, London 23.36, Pariz 47.87, Italija 27.37, Praga 10.15, Pešta 0.64, Zagreb 1.86, Sofija 3.97, Varšava 0.14, Dunaj 0.0475, avstr. krone 0.04875.

## Tunel.

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

Harriman je stopil Allanu nasproti s prepadenim, izmučenim obrazom.

»Allan —?« je dejal jecljivo kakor pijanec.

A Allan ga je ustavil zamahivši z roko. »Pozneje, Harriman.«

Veel si je prinesel iz kanline čašo kave in med srkanjem kave je poslušal poročila posameznih inženirjev.

Sedel je s povešeno glavo, pripravljen na skok, nikogar ni pogledal in zdelo se je, da komaj posluša. Njegov obraz je bil okorel od mraza, brez krvi, usnice posinele in na robu bele. Svinčenorjave veke so se mu poveznile čez oči, desno oko, ki je včasih nervozno igralo, nižje od levega. Njegove oči pa niso imele nobenega človeškega pogleda več. Zdele so se kakor steklene črepinje, ki temno bliskajo. Včasih so streptala tudi njegova neobrita lica in njegove usnice so se premikale, kakor da grize zrnje. Pri vsakem sopu so mu zadržile nozdrve, dasi je dihal brezslušno.

»Torej stoji, da je bil Bärmann ustreljen?«

»Da.«

»In o Hobbyju niste nič slišali?«

»Ne. Toda videli so ga, da se je peljal proti vrtilišču.«

Allan je prikimal ter odprl usta, kakor da hoče zehati. »Go on! — Dalje!«

Tunel je bil do 340. kilometra popolnoma v redu in stroji, ki so jim stregli inženirji, v redu. Robinson, ki je vodil rešilne vlake, je telefoniral, da dim onemo-

goča prodiranje preko 370. kilometra. Da se sam vrača s 152 rešenci.

»Koliko jih je potemtakem mrtvih?«

»Po kontrolnih znamkah sodeč jih mora biti okoli 2900.«

Dolg, globok premolk.

Allanove modrikaste usne so zadržale, kakor da se bori proti krčevitemu jok. Dovesil je glavo še nižje ter slasno srknil požirek kave.

»Allan!« je zahlipal Harriman.

Toda Allan ga je osuplo in mrzlo pogledal. »Go on! — Dalje!«

Robinson da je dalje telefoniral: Smith, ki dela na postaji ob 352. kilometru, lrdi, da mora globlje v rovu delovati zračna sesalca, telefonska zveza pa je pretrgana.

Allan je pogledal kvišku. »Hobby?« je mislil. A si ni upal izreči tega upanja.

Nato je prešel Allan na dogodke po dnevu. Harriman ni kazal nobene sijajne vloge. Truden, glavo, ki ga je bolela, je opiral na roko ter sedel brez izraza v zasoljenih očeh.

Ko so pretresli izgrede in opustošenja, se je Allan v nenadnem sunku obrnil proti Harrimanu.

»In kje ste bili vendar Vi, Harriman?« je vprašal ujedljivo in poln zaničevanja.

Harriman se je zgrčil ter dvignil težke trepalnice.

»Verujte mi, Allan,« je kriknil razburjeno, »storil sem, kar sem mogel. Vse sem poizkusil. Streljali pač nisem mogel!«

»To pravite Vi!« je zavpil Allan in njegov glas je postajal bolj grozeč.

»Postavili bi se bili rabijalnim ljudem po robu,

čeprav bi Vam bili zabili par lukenj v glavo. Vi imate vendar pesti — ali? Tudi streljali bi bili lahko — da, za zlodja, zakaj pa ne? Vaši inženirji so stali pri roki, treba Vam je bilo samo zapovedati.«

Harriman je zardel kot škrlat. Njegov debeli filmik mu je nabrekel. Grozeči ton Allanov mu je segel v kri. »Kaj govorite, Allan!« je vzrojil. »Vi niste ljudi videli, Vas ni bilo tu.«

»Mene ni bilo tu, žalibog! Mislim sem, da se lahko zanesem na Vas. Molil sem se. Starale se, Harriman! Starate! Jaz Vas ne rabim več. Pojdite k vragu!«

Harriman je planil kvišku ter oprl svoje rdeče pesti na mizo.

»Da, pojdite k vragu!« je še enkrat brutalno zakričal Allan.

Harriman je pobledel do usien ter poražen strel v Allanove oči. Te oči so slepele od zaničevanja, neusmiljenja in brutalnosti. »Sir!« je zahropel ter se globoko razžaljen vzravnal.

Takrat je planil tudi Allan pokoncu ter potrkal s členki po mizi, da je zahreščalo. »Ne zahtevajte od mene nobene vlnudnosti, Harriman!« je vpil na glas. »Spravite se! In Allan je pokazal proti vratom.

Harriman se je opotekel in šel. Njegov obraz je bil od sramote posivel. Šlo mu je skozi možgane, da bi Allanu povedal, da mu je sin umrl ter da se je ves doploden boril proti dvema mericama vspavalnega praška. A ni ničesar dejal. Odšel je.

Kakor star, uničen mož je stopal po stopnicah navzdol z očmi uprtimi na tla. Brez klobuka.

»Harriman je sfrčal!« so se rogali ljudje. »Bull je sfrčal!« Toda on ni ničesar slišal. Plakal je tiho.

(Dalje.)



Dunaj, 2. junija. (Izv.) Praga 222.75, Zagreb 40.25, Pešta 13.85, Varšava 291, Italija 599, Bukarešta 76.25, London 512, Newyork 11500, Pariz 1040, Švica 2290, Berlin 43.125, Holandsko 4400.

#### KONFERENCA O JUŽNI ŽELEZNICI.

Belgrad, 2. junija. (Izv.) Italijanska vlada je povabila našo vladu, da naj pošlje svoje zastopnike na konferenco, ki se bo vršila 12. t. m. v Benetkah. Na konferenci se bo razpravljalo o južni železnici.

### Politični dogodki.

† »Soglasna zaupnica ministru Žerjavu«. Današnje »Jutro« poroča na prvi strani, da je včeraj imelo načelstvo JDS svojo sejo, na kateri se je razpravljalo o očitkih proti dr. Žerjavu. Po debati je bila sprejeta soglasna zaupnica dr. Žerjavu. Tako današnje »Jutro«. Po naših informacijah pa zaupnica ni bila sgolasta, ter da so najvplivnejši možje glasovali proti, od njih je le dr. Triller glasoval za zaupnico. Zakaj je dr. Triller to storil, spada v drugo poglavje. Radovedni smo, kako bo o tej seji poročal »Slovenski Narod«. Znano nam je tudi, da je najuglednejši mož od strani JDS izjavil, da hoče umreti v pošteni stranki, vsled česar naj se razmere v JDS za vsako ceno razčistijo, pa naj pade Peter, Pavel ali Gregor.

† »Jutro« o morali g. Hribarja. Glasilo dr. Žerjava je oporečno tudi na g. Hribarja, ki je baže tudi udeležen pri Kamenarovičevi akciji proti dr. Žerjavu. Pod naslovom »Morala visokega dostojanstvenika« piše današnje »Jutro«: »Ugotovili smo že politični značaj Kamenarovičevega atentata na ministra dr. Žerjava. Gre za razbitje demokratske stranke, da bi se na njenih razvalinah mogla zbrati peščica konservativnih ljudi, ki uživajo zaupanje Jadranske banke. V službi te akcije je vrlo pridno na poslu neki visoki dostojanstvenik, ki celo članom načelstva JDS priporoča prestop v radikalno stranko. Ta visoki dostojanstvenik se moti. On zamenjuje stranko s svojo suknjo, ki jo po potrebi menja.« — Hudo je, ko se žlahta skrega.

† Volivni zakon so po današnjih poročilih iz Belgrada skrpucali tako, da je koalicijski z njim zadovoljna. Ko bo prišel zakonski načrt pred zakonodajni odbor, bomo izpregovorili o tem famoznem zakonu podrobneje.

† O zunanem posojilu se pogajajo v Belgradu še vedno. To odtod, ker je sedem šestin mešetarjev preveč.

† Notranji boji v Italiji. Med fašisti in ljudskimi organizacijami v Bologni se bijejo te dni krvave bitke. Rimska vlada je morala vsled tega prepovedati vsa javna zborovanja. Gsrednja zveza fašistov je izdala proglas za splošno mobilizacijo vseh fašistov, naglašujoč, da je prišla sedaj ura in zmaga fašizma. To so žalostne razmere. Čudno, da hočejo jugoslovanski nacionalni sovinitvi posneti Italijo prav od njene slabe strani.

† Nemški kancelar o nemško-ruski pogodbi. V nemškem državnem zboru je kancelar dr. Wirth v svojem poročilu o genovski konferenci govoril tudi o nemško-ruski pogodbi. Rekel je med drugim: Rapalska pogodba je pošteno, zgledno mirovno delo. Z njo smo popolnoma likvidirali vse zahteve iz zveze vojnega stanja. Pogodba hoče zagotoviti mirno skupno obnovo delo dveh velikih narodov, katerima se je vedno dobro godilo, dokler sta se razumela. Zato velja tudi posebno med delavstvom socialno mirovno delo. Vesti o namišljenih tajnih vojaških pogodbah med Nemčijo in Rusijo je že Lloyd George označil za pravljice. Jaz slovesno dostavljam, da pogodba ne vsebuje nikakih vojaških ali političnih dogovorov in je vsaka vasprotna trditev zlobna izmišljotina.

† Glasovi o pogodbi med Rusijo in Bolgarijo, ki sta jo baže sklenila v Genovi Stambolijski in Rakovski, se zadnji čas zelo množijo. Predvsem se za stvar zanimajo seveda Romuni, ki so vsled pogodbe prizadeji najbolj, ker pridejo med dva mlinška kamna: Na severu ruski kolos, na jugu baže ta Bolgarija, sredi pa degenerirana, notranje razcepljena Rumunija, ki ima na vesti dokaj imperalističnih grehov. — Po tej pogodbi je priznala Bolgarija Rusiji Besarabijo, a Rusija Bolgariji Dobrudžo. Izgon Wranglovcev in ruskih emigrantov iz Bolgarije je bil istotako dogovorjen med Stambolijskim in sovjeti.

#### SHS

Pašić za delavce. Neki železničar je opozoril v Ilidžah Nikolo Pašića na bedni položaj delavstva, nakar mu je Pašić odgovoril: »Radnik i ne treba drugo ništa, već samo kukuruze.« — Kaj pa, ko bi Pašić dočkal čas, ko bodo taisti delavci njega pitali s koruzo?

Prigrizek pri kralju. Kakor poroča »Balkan«, je kralj povabil v nedeljo po večerji vse poslance na prigrizek. Prišli so vsi. Seveda: na dnevnem redu je bil prigrizek, a ne proračun. — Seveda so bili to vladni poslanci. Pri prigrizku vsi, v parlamentu pa še kvorumu ne stvorijo.

Kraljeva poroka. Kakor je znano, mora imeti vsak, kdor hoče v Belgradu skozi okno gledati spreved kraljeve poroke, posebno dovoljenje, tudi če je hiša in okno njegovo. Zgodilo pa se je, da neki gospod, ki ima svojo okno na najbolj razglednem kraju, ne more dobiti dovoljenja. In tako bo ob času kraljeve poroke zaplankano najlepše belgrajsko okno.

Hitrost jugoslovanskih brzojav. »Hrvatska Sloga« poroča, da je bilo 24. marca t. l. odposlanih iz Mostarja v Petrovo 6000 Din, ki še danes niso prišli na svoje mesto. Ko je bilo čakalcu dovolj čakanja, je prosil pošto upravo, naj pošlje denar nazaj v Mostar. Pa tudi tja ni bilo denarja. Dotičnik povprašuje sedaj vsepovsod, kje je denar, a »nigdi ga nema«. In ljudje se pritožujejo nad navadno pošto, če celo »brzojavi« »brzo« delajo.

Cirilica v latinici. »Narodna Obrana« poroča: Ob bosanskih cestah stoje kamni z napisom: B. H. C., kar pomeni: bosansko-hercegovske ceste. Dobili pa so se ljudje, ki so poslali tročlansko deputacijo na vlado, češ, da so napisi samo v latinici, cirilica pa se zapostavlja. Izmed deputacije je bil pismen en sam. In temu je uradnik dejal: »Toda ljudje božji, te črke obrnete ahko tudi v cirilico. Saj so to tudi cirilske črke, ker B. H. C. znači »vlastništvo (last) naroda srpskoga«. In tako je bil rešen nevaren spor v splošno zadovoljstvo...

Značilna razlika. Sarajevski milijonarji so zložili za dar kraljeve poroke 50.000 dinarjev, bedno uradništvo pa 42.000 dinarjev. Ljudje se sedaj izprašujejo, kdo je bil tisti dostojanstvenik, ki se mu je zahotelo »ordena«, da je iztisnil iz stradaljočega uradništva toliko, kolikor so si mogli pritrpati magnetje.

### Dnevni dogodki.

Še enkrat: Moški na plan! Shod verne moštva na binkoštni ponedeljek v Ljubljani je za resnično katoliško udejstvovanje našega moštva izredne važnosti. Iz tega razloga bodi priporočeno, da naj se binkoštna nedelja še dobro porabi za agitacijo. Žal, da na državnih železnici ni bilo mogoče doseči znižane voznine, ampak le na južni železnici, kar pride v prid predvsem Štajercem, ki se pa vabilu kljub temu niso preveč odzvali. Treba torej, da Kranjska, posebno Ljubljani bližji kraji, toliko bolj pritegnejo. — V ponedeljek zvečer odidejo udeležniki, katerim bo drago, na Brezje, kar utegne še marsikoga vzdigniti na pot. Binkoštni prazniki so res kakor nalašč za take »izlete«. Če si drugi privoščijo ob takih dneh svoje zabave, si tudi veren mož in fant sme privoščiti pot, ki mu bo tudi v zabavo, a obenem v veliko in trajno korist. Fantje in mošje torej na noge!

— Vsem, ki bi radi v Ameriko! Številno Jugoslovancev, ki sme v največjem iznosu do konca tega leta v Ameriko, bo določeno najprej šele enkrat julija meseca. Dokler se to ne zgodi, ne smejo okrajna glavarstva dajati nobenih potnih listov. Prošnje, ki so že vložene, bodo ali odklonjene, ali pa jih bodo glavarstva obdržala v evidenci in jih predložila oddelku za notranje zadeve kot prve, kakor hitro bo kontingent ameriških izseljencev iz Jugoslavije določen. Toliko v pojasnilo vsem prizadejim, da ne bodo imeli nepotrebnih potov na okrajna glavarstva in na oddelke za notranje zadeve. Kadar bo kontingent določen, bodo oblasti obvestile javnost po časopisih.

— Maribor. Prometna zveza priredi dne 5. junija ob 8. uri zvečer v dvorani J. S. Z., Splavarska ul. št. 4, prvi zabavni večer z sporedom: Govor, deklamacija ter dve šaljivi igri »Satan« in »Žrtev alkohola«. Čist dobiček je namenjen dijaški kuhinji. Prijatelji dijaštva, udeležite se v polnem številu!

— Sora. Prostovoljno gas. društvo v Sori priredi dne 4. in ponovi 5. junija 1922 Fr. S. Finžgarjevo igro »Razvalina življenja«. Na sporedu je tudi petje. Vabljeni vsi! — Odbor.

— Občna obrtna in strokovna mizarska nadaljevalna šola v Št. Vidu nad Ljubljano priredi na binkoštno nedeljo in ponedeljek v šolski risalni razstavo risarskih izdelkov. Vsi, ki se zanimajo za napredek obrtnega šolstva, iskreno povabljeni na ogled.

— Kovinarski štrajk na Češkoslovaškem traja začasno dalje, ker glasovanje ni prineslo jasne odločitve. Skrutinij še ni končan. — S kovinarskim sporom se je pečal te dni tudi češkoslovaški parlament. Socialistični in komunistični poslanci so naglašali, kako neopravičeno je znižavati delavstvu plače, predno se znižajo cene življenjskih potrebščin in zahtevali, naj vlada odločno posreduje na korist delavstva. Zahtevali so tudi, da vlada predloži zakonski načrt o razsodiščih in zakon proti znižanju plač.

— Olajšave vojaške dolžnosti na Češkoslovaškem. Češkoslovaška vlada je predložila parlamentu zakonski načrt o olajšavah vojaške dolžnosti. Edinim sinovom in vnukom (tudi nezakonskim), dalje malim posestnikom in obrtnikom, pa tudi delavcem, si vzdržujejo svoje in končno revnim dijakom se dovoli samo 6 mesečno aktivno službovanje.

— Pri kopanju utonila sta dva učenca kmetijske šole v Št. Jurju ob južni železn. Kopala sta se v Voglajni in je hotel eden drugega učiti plavati. Pri tem sta pa oba utonila.

— Prve kovinaste češkoslovaške krone pridejo te dni v promet. Začasno ostanejo v prometu tudi še papirnate krone.

### Ljubljanski dogodki.

Ij Vstopnice za družabni večer povodom 20 letnice Moške in mladeniške Marijine družbe v Križankah v dvorani Ljudskega doma v nedeljo, dne 4. junija zvečer, se dobivajo od danes dalje v prodajalni K. T. D. (Ničman) in v I. del. konsumnem društvu na Kongresnem trgu. Ondi se dobi tudi spored vseh ljubljanskih Marijanskih prireditvev o Binkoštih.

Ij »Akademski dan PDJA.« Ponovno opozarjamo javnost, da priredi »Podporno društvo jugoslovanskih akademikov v Ljubljani«, ki prehranjuje v svoji menzi brezplačno ali pa po znižani ceni 450 akademikov brez razlike strank, v dneh 10. in 11. junija pod pokroviteljstvom »Kola jugoslovanskih sester« veliko nabiralno akcijo po celi Sloveniji. Kjer pa vsled lokalnih razmer akcija ne bo mogoča na ta dva dneva, se preloži na pozneje. V korist PDJA se bodo vršili cvetlični dnevi, prodajali se bodo znaki, prirejale veselice, kinopredstave, tombola itd. Vso našo javnost prosimo, da kar najbolj podpre našo akcijo, ker bi imel njen neuspeh za posledico ukinitve menze, kar bi veliki večini naših akademikov onemogočilo nadaljevanje študij. — Odbor za akademski dan PDJA.

Ij Tehnična srednja šola. V sredo se je vršil obilo obiskani sestanek staršev in odgovornih namestnikov dijakov na tehnični srednji šoli. Govorniki so naglašali, da je vsled brezbrzičnosti finančnega ministra, ki kljub vsem urgencam in posredovanjem noče nakazati plačila za nadure profesorjem na tehnični srednji šoli, 1266 dijakov v nevarnosti, da izgube leto. Prizadeti profesorji vstrajajo na stališču, da ne poučujejo, dokler se jim zaostali zaslužek ne izplača. Zborovalci so soglasno sprejeli resolucijo, ki zahteva, naj vlada nemudoma odobri kredit za honoriranje profesorjev na tehnični srednji šoli. Resolucija se izroči na vseh merodajnih mestih.

Ij Nov socialistični list »Zarja« bo izšel jutri v Ljubljani. Izdajala ga bo tista skupina socialdemokratov, ki ne soglaša s pisanjem »Napreja«. List bo glasilo takozvanih »Kocmurjevcev«. Urejeval ga bo bivši župan dr. Perič.

Ij Pred stavko uslužbencev cestne železnice. Uslužbenici cestne železnice so naslovili na merodajne kroge spomenico, v kateri naznanjajo, da stopijo jutri opoldne v stavko, ako se jim ne izplača dnevni 10 kronski povišek plač tudi za april in ako vodstvo ne izpolni obvez iz magistratnega sklepa od 9. maja 1922. Uslužbenstvo odklanja odgovornost za posledice in izjavlja, da je primorano, poslužiti se skrajnih sredstev v dosego izboljšanja svojega bednega položaja.

Ij Sladkor iz mestne aprovizacije dobe stranke, ki ga vzamejo najmanj 5 kg, po 56 kron za 1 kg, v prodajalni na Poljanski cesti št. 15.

Ij Belo-siva Ljubljana bi se bilo lahko imenovalo naše mesto včeraj, cel dan zavito v ogromne oblake prahu. Mor-da bi ne bilo odveč, ko bi gospod dr. Senekovič odprl malo vedovodne zatvornice po svojih organih. Sicer res ni odgovoren »navzdol«, vendar pa je zelo neprijetno, če viharji dvigajo cente prahu v zračne višave, kjer so neprijetni tudi visokim gospodom.

Ij 25 let dela. G. Oton Fettich-Frankheim obhaja 25 letnico svoje damske česalne obrti. Njegov česalni salon je bilo prvo podjetje te vrste v Ljubljani.

Ij Cukrarno na Poljanskem nabrežju je od družine Pongratz kupila tvrčka Kunc, ki namerava sedaj svojo predilnico znatno povečati.

Ij Šivilje za šivanje zastav išče mestni gospodarski urad. Revne šivilje naj se zglase pri omenjenem uradu na magistratu.

Ij Najdba kolesa. Ivan Bezljaj, svetilničar j. ž., je našel dne 31. maja 1922 ob 19. uri v notranjosti glav. kolodvora pri brzovoznem skladišču žensko kolo. Kolo je znamke »Tribuna« F. B. L. št. 89360, črno pleskano, balanca nekoliko navzgor obrnjena, brez držajev, plašči dobri, vrednost 3000 K.

Ij Tatvina kolesa. Dne 29. maja 1922 je bilo ukradeno iz veže urada za pospeševanje obrti v Sodni ul. št. 1 uradnemu slugi Igič Mateju kolo, vredno 4800 K.

Prima telečje meso se prodaja binkoštno soboto, nedeljo, ponedeljek in torek po znižani ceni K 50 — K 52 za kg pri mesarju Alojz Kocijanu na stojnici v Šolskem drevoredu.

Ij Zgubila je včeraj neka uboga soproga 2000 kron, kateri znesek je bil edini zaslužek cellega meseca. Ker je izgubiteljica težko oškodovana in je v hudih borbah za svoj kruh, se prosi poštenega najditelja, da vrne ta znesek proti nagradi Čojzova cesta št. 1, I. nadstropje.

### Naša društva.

d »Orel« Rimske toplice ima fantovski sestanek na binkoštni ponedeljek, dne 5. junija, v društvenem prostoru, ob 8. uri zjutraj. Na sporedu predavanje. Bog živi! — Podpredsednik.

d Šentpetersko prosvetno društvo ima danes, 2. junija ob 8. uri zvečer odborovo sejo. Prosim polnoštevilne udeležbe. Predsednik.

d Krekova prosveta ima prihodnjo sredo ob pol 6. uri zjutraj sv. mašo na Rožniku. Vabljeni so članice vseh skupin, da se v obilnem številu udeležijo. Isti dan zvečer ob pol 9. uri se vrši tudi seja glavnega odbora. — Predsednica.

d Šentpeterski Orel vabi vse člane telovadce in netelovadce k vajan na Medjatovo dvorišče v petek 2. t. m. ob 7. uri zvečer. Udeležba obvezna.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

## Prima telečje meso

se prodaja binkoštno soboto, nedeljo, ponedeljek in torek po znižani ceni K 50 — 52 za kg pri mesarju

**ALOJZ KOCIJANU** na stojnici v Šolskem drevoredu.

# Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Zadružna centrala za manufakturo en gros en detail.

Skladišče v »Kresiji«, Lingarjeva ulica 1, prvo nadstropje.

Upoštevajte pri nakupih!

Podružnica v Somboru (Bačka), Aleksandrova ulica št. 11.

Zgolj prvovrstni češki in angleški izdelki.

Prodajalna na drobno v Štirbarjevi ulici št. 5.

Upoštevajte pri nakupih!